

העזרה מהסוגיא

כתובות צה. – קא:

סוכות ה'תשפ"ג

דף צה

◆ דיני בעל שמכר נכסים שמשעובדים לכתובת אשתו והאשה מחלה:

- מכר הבעל שדה לאחד והאשה לא מחלה ואח"כ מכר הבעל שדה לאחר והאשה מחלה - לרבי מאיר המחילה חלה לרבי יהודה המחילה לא חלה משום שהאשה יכולה לומר 'נחת רוח עשיתי לבעלי'.
- מכר הבעל שדה לאחד והאשה מחלה:
 - לרב פפא - נחלקו רבי מאיר ורבי יהודה וכדלעילא.
 - לרב אשי - המחילה לא חלה משום שהאשה יכולה לומר 'נחת רוח עשיתי לבעלי'.

◆ דין גביה מנכסים משועבדים:

- באופן שיש בני חורין - לא גובים מנכסים משועבדים.
- באופן שהנכסים בני חורין השתדפו - גובים מנכסים משועבדים.
- לווה שמכר את נכסיו לשנים והמלווה כתב לשני 'דין ודברים אין לי עמך' - אינו גובה מהראשון, ולא נחשב כמו שהנכסים בני חורין השתדפו משום שהמלווה גרם הפסד זה לעצמו.
- בעל שמכר את נכסיו לשנים והאשה כתבה לשני 'דין ודברים אין לי עמך' (באופן שלא יכולה לומר 'נחת רוח עשיתי לבעלי') - לרש"י אינה גובה מהראשון וכדלעיל, לתוס' גובה מהראשון ולא שייך לומר שהפסידה לעצמה כיון שלא ניתנה כתובה להגבות מחיים.

הערות

- א רב פפא מוסיף שלמרות שנחלקו רבי מאיר ורבי יהודה האם האשה יכולה לומר 'נחת רוח עשיתי לבעלי' מ"מ בגרושה אינה יכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי ולכן המחילה חלה.
- ב רב אשי סובר שרבי מאיר מודה שהאשה יכולה לומר 'נחת רוח עשיתי לבעלי' ורק באופן שהבעל מכר שדה לאחד ולא מחלה ואח"כ מכר שדה לאדם אחר ומחלה לא יכולה לומר 'נחת רוח עשיתי לבעלי' משום שאם הייתה רוצה לעשות נחת רוח הייתה צריכה למחול לראשון.

לקבלת העלון במייל B0527147396@gmail.com

- ◆ **אדם הנשוי שתי נשים ומכר את שדהו והאשה הראשונה כתבה ללוקח 'דין ודברים אין לי עמך'** (באופן שלא יכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי) - 'השניה מוציאה מהלוקח וראשונה מן השניה והלוקח מן הראשונה וחוזרות חלילה עד שיעשו פשרה ביניהם'.
- ◆ **האומר 'נכסי לך ואחריו לפלוני' והראשון מכר את הנכסים:**

- לרבי - ה'אחריו' מקבל את הנכסים.
- לרבן שמעון בן גמליאל:
 - באופן שאמר לחברו וחברו מכר את הנכסים - הלוקח מקבל את הנכסים.
 - באופן שאמר לאשה פנויה 'נכסי לך ואחריו לפלוני' ונשאת - הבעל מקבל את הנכסים משום שהבעל נחשב כלוקח.
 - באופן שאמר לאשה נשואה 'נכסי לך ואחריו לפלוני' ומכרה את הנכסים לאדם אחר - הלוקח מקבל את הנכסים².

פרק אחד עשר

דף צו

- ◆ **דין מעשה ידיים ומציאה של אלמנה:**
 - הקדמה - אנשי גליל כותבים בכתובה שהאלמנה מקבלת מזונות גם לאחר שהיורשים יתנו את הכתובה, ואנשי יהודה כותבים שהאלמנה מקבלת מזונות עד שהיורשים יתנו לה את הכתובה.
 - אנשי גליל - מעשה ידיה ליתומים כיון שמעשה ידיים תחת מזונות, ומציאתה לעצמה משום שהטעם שמציאת אשה לבעלה כדי שלא תהיה לה איבה אבל ביורשים לא שייך טעם זה.
 - אנשי יהודה:
 - באופן שזנים את האלמנה:
 - לרש"י - מעשה ידיה ומציאתה ליתומים.
 - לתוס' - הגמ' מסתפקת האם מעשה ידיה ליתומים או שאין מעשה ידיה ליתומים כיון שאינם חייבים במזונות ואינם כמו הבעל שחייב מזונות, אמנם מציאתה לעצמה לצד שמעשה ידיה לעצמה כ"ש שמציאתה לעצמה ולצד שמעשה ידיה ליורשים מ"מ מציאתה לעצמה כיון שאינם חייבים במזונות ואינם כמו הבעל שחייב מזונות.
 - באופן שאינם זנים את האלמנה - מעשה ידיה ומציאתה לעצמה.
- ◆ **דיני תפיסה לכתובה ולמזון האשה והבנות:**
 - באופן שתפסה לאחר מיתת הבעל:
 - לרבי טרפון - מועיל תפיסה.
 - לרבי עקיבא:
 - תירוצ' ראשון בתוס':
 - באופן שתפסה למזונות - לרבינא מועיל תפיסה ולרב אשי לא מועיל תפיסה³.

הערות

- ג הגמ' מבארת שבאופן זה הבעל אינו מקבל את הנכסים משום שכאשר הנותן מתנה אומר לאשה נשואה 'נכסי לך ואחריו לפלוני' כוונתו שהבעל לא יקבל אלא הלוקח יקבל, אמנם באופן שאומר לאשה פנויה אינו מתכוון שהבעל לא יקבל ולכן הבעל מקבל את הנכסים.
- הגמ' מבארת שבאופן זה הבעל יכול להוציא מהלוקח (כיון שאשה שמכרה נכסי מלוג הבעל מוציא מיד הלקוחות), וה'אחריו' יכול להוציא מהבעל (כיון שהנותן התכוון שהבעל לא יקבל את הנכסים אלא ה'אחריו' יקבל), והלוקח יכול להוציא מה'אחריו' (כיון שרבן שמעון בן גמליאל סובר שהראשון יכול להקנות את הנכסים), אמנם ה'אחריו' מקבל את הנכסים משום שללוקח יש הפסד ששילם על נכסים אלו אבל הבעל וה'אחריו' אין להם הפסד שלא שילמו על הנכסים.
- ד הברייתא אומרת 'אלמנה שתפסה מטלטלין במזונותיה מה שתפסה תפסה' ותוס' בתירוצ' הראשון מבארים שדברי הברייתא נאמרו באופן שתפסה מחיים ולפי"ז רבינא סובר שדברי הברייתא נאמרו לדעת רבי עקיבא ולמרות שרבי עקיבא סובר שבעל חוב לא יכול לתפוס מטלטלים לאחר מיתת הלווה מ"מ אלמנה יכולה לתפוס מטלטלים כיון שהיו 'תנאי בית דין' ורבנן תיקנו שתועיל תפיסה, אמנם רבנן תיקנו שמועיל תפיסה רק באופן שתפסה למזונות שאינם גוברים מנכסים משועבדים ולא תיקנו בכתובה שגובה מנכסים משועבדים. אמנם רב אשי סובר שדברי הברייתא נאמרו לפי רבי טרפון שמועיל תפיסה בבעל חוב

• באופן שתפסה לכתובה - לא מועיל תפיסה.

▪ תירוץ שני בתוס' - לא מועיל תפיסה.

• באופן שתפסה בחיי הבעל:

○ תירוץ ראשון בתוס' - מועיל תפיסה.

○ תירוץ שני בתוס':

▪ באופן שתפסה למזונות - מועיל תפיסה.

▪ באופן שתפסה לכתובה - לרבינא לא מועיל תפיסה ולרב אשי מועיל תפיסה".

◆ **דיני מחילת מזונות** - אלמנה שלא תבעה מזונות 'שנים ושלוש שנים' מחלה על המזונות למפרע ולא מחלה על המזונות להבא'.

◆ **חוב מזונות באופן שהיתומים טוענים פרענו והאלמנה אומרת שלא פרעו:**

• מזונות להבא - חייבים לשלם.

• מזונות לשעבר:

○ באופן שלא נשאת לאדם אחר - חייבים לשלם.

○ באופן שנשאת לאדם אחר - לא חייבים לשלם.

◆ **אשה שמוכרת נכסי יתומים עבור מקצת הכתובה ועבור מזונות** - לרבי יהודה עדיף לה לכתוב בשטרות המכירה אלו נכסים

נמכרו עבור הכתובה ואלו עבור המזונות ולרבי יוסי עדיף לה לא לכתוב בשטרות אלו נכסים נמכרו עבור הכתובה ואלו עבור המזונות'.

דף צו

◆ **דיני אשה שמוכרת נכסי יתומים עבור הכתובה או המזונות:**

• שיעור הנכסים שמוכרת בשביל המזונות - לרב הונא מוכרת שיעור מזונות של י"ב חודש והלוקח משלם לה בכל חודש שיעור המזונות של חודש זה ולרב יהודה מוכרת שיעור מזונות של ששה חודשים והלוקח משלם לה בכל חודש שיעור המזונות של חודש זה.

• אחריות המכירה - על היתומים, אמנם האשה עצמה לא יכולה לטרוף נכסים אלו עבור הכתובה משום שהאחריות של עצמה מוטלת עליה.

• האם צריכה למכור בבי"ד:

○ באופן שמוכרת למזונות - לא צריכה למכור בבי"ד כדי שלא תצטרך להתענות עד שיזדקקו לה בבי"ד.

○ באופן שמוכרת לכתובה:

▪ לרבי שמעון - צריכה למכור בבי"ד.

הערות

וה"ה שמועיל תפיסה במזונות ובכתובה אבל לפי רבי עקיבא לא מועיל תפיסה.

ה הברייתא אומרת 'אלמנה שתפסה מטלטלין במזונותיה מה שתפסה תפסה' ותוס' בתירוץ השני מבאר שדברי הברייתא נאמרו באופן שתפסה בחיי הבעל ולפי"ז רבינא סובר שלמרות שמועיל תפיסה בבעל חוב ובמזונות מ"מ לא מועיל תפיסה בכתובה משום שלא ניתנה כתובה לגבות מחיים, אמנם רב אשי סובר שכמו שמועיל תפיסה בבעל חוב ובמזונות כך מועיל תפיסה בכתובה.

ו הגמ' מבארת שבאופן שהאלמנה היא 'עניה ופרוצה' מחלה על המזונות לאחר שנתיים ובאופן שהיא עשירה או צנועה מחלה על המזונות לאחר שלש שנים [ע"פ רא"ש].

ז הגמ' מבארת שהטעם של רבי יוסי שעדיף לה לא לכתוב בשטרות אלו נכסים נמכרו עבור הכתובה ואלו עבור המזונות כדי שבאופן שיגמרו הנכסים הבני חורין של היתומים תוכל לפרש שמכרה את כל הנכסים עבור המזונות ותטרוף מהלקוחות נכסים משועבדים אבל אם תפרש לא תוכל לטרוף מהלקוחות עבור המזונות משום שמזון האשה והבנות גובים מנכסים בני חורין.

הגמ' מבארת שהטעם של רבי יהודה שעדיף לה לכתוב בשטרות אלו נכסים נמכרו עבור הכתובה ואלו נכסים עבור המזונות הוא עצה טובה כדי שלא יחשבו האנשים שמכרה את כל הנכסים עבור המזונות ויקראו לה 'רעבתונא'.

• לרבנן:

• אלמנה - לא צריכה למכור בבי"ד.

• גרושה - לעולא לא צריכה למכור בבי"ד לרבי יוחנן צריכה למכור בבי"ד.

◆ **דיני מקח ומתנה בתנאי** - תוס' מבאר שישנם אופנים שצריך לעשות תנאי כפול ובאופן שלא עשה תנאי חל המקח, וישנם אופנים שלא צריך לעשות תנאי אלא צריך 'גילוי מילתא' שכוונתו לעשות תנאי, וישנם אופנים שלא צריך לעשות תנאי ולא צריך לעשות 'גילוי מילתא' משום ש'אנן סהדי' שכוונתו לעשות תנאי.

◆ **חיוב מזונות באשה שספק מגורשת** - בחיי הבעל חייב במזונות משום שהאשה לא יכולה להנשא מחמת הבעל ולאחר מות הבעל הורשים לא חייבים לה במזונות כיון שיכולה להנשא והיא ספק גרושה שהבעל לא חייב במזונותיה.

◆ **חיוב מזונות באלמנה שמכרה את הכתובה** - באופן שמכרה את כל הכתובה אין לה מזונות ובאופן שמכרה מקצת מהכתובה לרבי שמעון אין לה מזונות ולרבנן יש לה מזונות.

דף צח

◆ **דיני אלמנה שמוכרת לכתובה חוץ לבי"ד** - אינה צריכה הכרזה, וצריכה שבועה"א.

◆ **דיני שליח שהרוויח:**

• באופן שקנה דבר שאין לו קיצבה (כגון ירקות שנמכרים באומדן):

○ באופן שהמוכר הוסיף ואמר שזהו תוספת על המקח - לרבי יהודה הרווח לשליח לרבי יוסי הרווח למשלח.

○ באופן שקנה בזול - לרש"י נחלקו בכך רבי יהודה ורבי יוסי כדלעיל לתוס' לכו"ע הרווח למשלח.

• באופן שקנה דבר שיש לו קיצבה (כגון כלי מלא קטנית והוסיפו לו קטנית נוספת) - לרבי יהודה הרווח לשליח לרבי יוסי הרווח חצי לשליח וחצי למשלח.

• באופן שהמוכר טעה בחשבון - נחלקו תירוצי התוס' האם הרווח לשליח או הרווח למשלח.

◆ **דיני אלמנה שמכרה נכסי יתומים:**

• באופן שמכרה נכסים כשיעור כתובתה:

○ באופן שמכרה ביוקר - נחלקו בכך רש"י ותוס' וכדלעיל.

○ באופן שמכרה בזול - ההפסד לעצמה.

הערות

ח הגמ' מבארת שעולא סובר שהטעם שאלמנה לא צריכה למכור בבי"ד הוא משום 'חינא' וטעם זה שייך גם בגרושה, ורבי יוחנן סובר שהטעם שאלמנה לא צריכה למכור בבי"ד הוא משום שאין אדם רוצה שתתבזה אשתו בבי"ד וטעם זה לא שייך בגרושה.

הגמ' מבארת שיש נפק"מ נוספת בין עולא לרבי יוחנן באופן שיורשי האשה מוכרים את הכתובה שלפי עולא באופן שהיורשים הם זכרים צריכים למכור בבי"ד כיון שלא שייך בהם חינא ובאופן שהם נקבות לא צריכים למכור בבי"ד כיון ששייך בהם חינא ולפי רבי יוחנן בכל אופן לא צריכים למכור בבי"ד כיון שאדם לא רוצה שיורשי יצטרכו להתבזות בבי"ד.

ט תוס' מבאר שהדין שצריך לעשות תנאי כפול ובאופן שלא עשה תנאי חל המקח נאמר בדבר שאין רגילים לעשות בו תנאי כגון אדם שמוכר מלבושיו כיון שרוצה לעלות לארץ ישראל, אבל בדבר שרגילים לעשות כגון אדם שמוכר קרקעותיו על דעת לעלות לארץ ישראל לא צריך לעשות תנאי אלא צריך לעשות 'גילוי מילתא' שכוונתו למכור מחמת שרוצה לעלות לארץ ישראל, ובאופן שנתן את נכסיו לאדם אחר כיון שהיה סבור שאין לו בן ובסוף התברר שיש לו בן לא צריך לעשות תנאי ולא צריך לעשות 'גילוי מילתא' משום ש'אנן סהדי' שכוונתו לעשות תנאי.

הגמ' אומרת שאדם שמכר את קרקעותיו משום שרצה לקנות סחורה ובסוף לא יכל לקנות את השדה משום שהמוכר של הסחורה לא רוצה למכור המקח של הקרקע מתבטל ורש"י מבאר שמדובר באופן שלא פירש בשעת המקח שרוצה לקנות סחורה אלא היה ידוע שזה כוונתו ותוס' מבאר שאמר בשעת המקח שמוכר בשביל לקנות סחורה אלא שלא עשה תנאי.

י תוס' מוסיף שאשה שספק מגורשת בחיי הבעל יכולה למכור שלא בבית דין עבור המזונות.

יא הגמ' מבארת שלמרות שבית דין שמוכרים נכסים צריכים להכריז על הנכסים שלשים יום מ"מ אלמנה שמוכרת לא צריכה להכריז. אמנם צריכה להשבע לרש"י שלא גבתה יותר לתוס' שלא זלזלה בנכסים.

יב תוס' מבאר שנחלקו רבי יהודה ורבי יוסי באופן שקנה דבר שאין לו קיצבה והמוכר אמר שנתן ירקות אלו עבור המקח וירק זה תוספת אבל באופן שמכר את הירקות בזול לכו"ע הרווח למשלח ולכן אלמנה שמכרה נכסים ביוקר וכל המעות היו עבור המקח לכו"ע הרווח ליתומים.

• באופן שמכרה נכסים יותר משיעור כתובתה בשווי של כתובתה - המקח בטל¹.

◆ **דיני אונאה בקרקעות** - באופן שההונאה עד שווי החפץ המקח קיים ובאופן שההונאה יותר משווי החפץ לרבי יוחנן המקח בטל ולריש לקיש המקח קיים.

דף צט

◆ **דיני שליח:**

- באופן שהמשלח אמר למכור קצת והשליח מכר הרבה האם המקח של הקצת חל - ללישנא קמא ספק האם המקח חל ללישנא בתרא המקח חל.
- באופן שהמשלח אמר למכור הרבה והשליח מכר קצת האם המקח חל:
 - באופן שיש קפידא של 'אפושי שטרא' - ספק האם המקח חל.
 - באופן שאין קפידא של 'אפושי שטרא':
 - באופן שהמשלח אמר שימכור לאדם אחד ולא לשנים - המקח בטל.
 - באופן שהמשלח אמר שימכור לאדם אחד - לרב הונא המקח בטל לרב חסדא המקח קיים².
- דיני שליח להפריש תרומה:
 - באופן שתרים אחד מארבעים או אחד משישים - תרומתו תרומה משום שהשליח אומר 'בהכי אמדתיך'.
 - באופן שתרים יותר מאחד מארבעים או פחות מאחד משישים - אין תרומתו תרומה.
 - באופן שתרים מן היפות - באופן שבעה³ ב אמר 'כלך אצל יפות' תרומתו תרומה ובאופן שבעה⁴ ב לא אמר 'כלך אצל יפות' אין תרומתו תרומה.

דף ק

◆ **דיני אפטרופוס לחלוקת נכסי יתומים:**

- גדר דין אפטרופוס:
 - לפי תירוצו אחד בתוס' - כדין היתומים, ולכן יכול לעשות חלוקה ללא גורל ויכול לעשות גוד או איגוד.
 - לפי תירוצו שני בתוס' - אין דינו כדין היתומים ולכן אינו יכול לעשות חלוקה ללא גורל וכן אין לו כוח לעשות גוד או איגוד אלא רק יכול לחלק את החלקים בצורה טובה ולאחר מכן יחלוק בגורל.
- באופן שטעו ברוחות האם יכולים למחות לאחר שיגדלו - לשמואל יכולים למחות ולרב נחמן לא יכולים למחות.

◆ **דיני שליח שמכר חפץ וטעה במחיר:**

- לפי רב שמואל בר ביסנא בשם רב נחמן - המקח בטל משום שהמשלח אמר 'לתקוני שדרתיך ולא לעוותי'.
- לפי רבא בשם רב נחמן:
 - דעת רש"י - עד שתות המקח קיים, יותר משתות המקח בטל משום שהמשלח אומר 'לתקוני שדרתיך ולא לעוותי'.
 - דעת ר"ת:

הערות

יג נחלקו התנאים (לפי רב הונא בריה דרב נתן) באופן שהאשה אומרת שתחזיר ליתומים דמים עבור החלק שמכרה שהוא יותר מכדי כתובתה: לת"ק המקח בטל לרבן שמעון בן גמליאל באופן שהיורשים יכלו להשתמש בקרקע בתורת שדה או גינה המקח בטל ובאופן שהיורשים לא יכלו להשתמש בקרקע בתורת שדה או גינה המקח קיים.

יד כך גירסת רש"י ותוס' בתירוצו הראשון שנחלקו רב הונא ורב חסדא באופן ש'אמר לאחד סתמא מאי' כלומר שאמר 'לאחד' ולא הוסיף 'ולא לשנים', אמנם תוס' מביאים שרבינו חננאל גורס 'אמר סתמא מאי' ולפ"ז מחלוקת האמוראים נאמרה באופן שהמשלח סתם ולא פירש אבל באופן שאמר 'לאחד' ודאי מקפיד שימכור לאחד ולא לשנים.

טו נחלקו תירוצי התוס' בדעת רש"י באופן שהיה טעות עד שתות האם צריך להחזיר את ההונאה לפי תירוצו אחד צריך להחזיר את ההונאה ולפי תירוצו נוסף לא צריך להחזיר את ההונאה.

▪ שליח - המקח בטל משום שהמשלח אמר 'לתקוני שדרתיך ולא לעוותי'.

▪ שליח בית דין - דינו כמו בית דין שטעו.

◆ דיני בית דין שמוכרים נכסים:

• באופן שלא עשו 'הכרזה' וטעו:

○ באופן שהיו צריכים לעשות הכרזה - המקח בטל.

○ באופן שלא היו צריכים לעשות הכרזה - באופן שטעו עד שתות המקח קיים, ובאופן שטעו בשתות או יותר משתות: לת"ק המקח בטל, לרבן שמעון בן גמליאל המקח קיים. ובאופן שטעו ביותר משווי החפץ המקח בטל^{טז}.

• באופן שעשו 'הכרזה' וטעו - אפילו באופן שטעו ביותר משתות המקח קיים.

דף קא

דיני אשה שאין לה כתובה	תוספת כתובה	נכסי מלוג ונכסי צאן שקיימים	נכסי מלוג שהתבלו (שלא כדין)	נכסי צאן ברזל שהתבלו	פירות ומזונות
אילונית ^{יז}	כן	כן	כן	לא	לא
שניה ^{יח}	כן	לרש"י לא לתוס' כן	לא ^ט	כן ^י	לא
קטנה שמיאנה ^{יא}	כן	כן	לא	לא	לא
עוברת על דת	לא	לרב הונא כן לרב נחמן לא	לא	לא	לא

✎ הערות ✎

טז נחלקו תירוצי הגמ' באיזה אופן לא צריך לעשות הכרזה: לתירוץ אחד בעבדים שטרות ומטלטלים משום שיש חשש שהעבדים יברחו והשטרות והמטלטלים יגנבו. ולתירוץ שני באופן שמוכרים 'לכרגא למזוני ולקבורה'. ולתירוץ שלישי במקום שבו מבזים את הקונה שדות שבי"ד מכרו על ידי הכרזה.

יז מדובר באופן שהבעל לא ידע בשעת הנישואין שהיא אילונית ולכן הנישואין הם מקח טעות, אבל באופן שהבעל ידע בשעת הנישואין שהיא אילונית דינה כמו אשה רגילה.

יח הגמ' ביבמות [פה ב] מבארת שהטעם שאין לשניה כתובה משום קנס. ובדברי המשנה מבואר שקנס זה נאמר רק בשניה ולא באלמנה לכהן גדול, ובדברי הגמ' מבואר שאלמנה לכהן גדול יש לה כתובה רק באופן שהבעל ידע שהיא אלמנה אבל באופן שהבעל לא ידע שהיא אלמנה אין לה כתובה משום שהיו מקח טעות.

יט הגמ' מבארת שמעיקר הדין האשה צריכה לקבל את הבלאות של הנכסי מלוג כיון שהבעל בילה אותם שלא כדין אמנם רבנן קנסו ל'דידה בדידה' כלומר שלא תקבל את הזכויות שמגיעות לה.

כ הגמ' מבארת שמעיקר הדין האשה לא צריכה לקבל את הבלאות של הנכסי צאן ברזל כיון שהבעל בילה אותם כדין אמנם רבנן קנסו ל'דידה בדידה' כלומר שיצטרך לשלם דברים שלא צריך לשלם באשה רגילה.

כא נחלקו התנאים בדין קטנה שנשואה: לרבי אליעזר בעלה אינו זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדרה וכן אינו יורשה ואינו מטמא לה. ולרבי יהושע בעלה זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדרה ויורשה ומטמא לה. והגמ' מבארת שבאופן שהקטנה יוצאה בגט לרבי אליעזר דינה כמו קטנה שמיאנה, ולפי רבי יהושע נחלקו האמוראים לרב דינה כמו קטנה שמיאנה משום שרב סובר שבדברי רבי אליעזר נאמרו דווקא 'מדידה לדידה' אבל 'מדידה לדידה' כגון כתובה אין לה. ולשמואל יש לה כתובה משום שדינה כאשה גמורה.